

Tíðindi til føroyingar uttanlanda stuðla av tí føroysku sjómanskirkjuni.

Sjómaður dregur Taks í rættin í eftirlønarrætu

Málið hevur prinsipiellán týðning fyri umleið 300 føroyingar, ið sigla undir norsku NIS- og NOR-skipanunum.

Eiga sjófolk, ið búgva í Føroyum, men sum sigla við norskum skipum og eru limir í norsku Folketrygd, eisini at rinda eftirløn í Føroyum?

Ja, siga Taks og Skatta- og avgjaldskærunevndin.

Nei, sigur sjómaður, sum nú dregur Taks í rættin við kravi um, at stovnurin verður dømdur til at viðurkenna, at avgerðin stríðir ímóti norðurlendsku konventiónini um sosiala trygging.

Konventiónin umfatir m.a. "ydelsir ved alderdom", altso eftirløn.

Men partarnir eru rúkandi ósamdir um, hvussu hetta skal skiljast.

Folketrygd

Í Norra er sosiala tryggin skipað undir einum, í Folketrygd.

Limirnir - herundir føroyingar, sum sigla við norskum skipum - gjalda 8,2 % av lónini til Folketrygd og arbeiðsgevarin 14,2 %.

-Sostatt eru vit sosialt tryggjaðir har við eftirløn, arbeiðsloysisstuðuli, sjúkradagpengum osfr., staðfestir sjómaðurin, sum vil vera ónevndur.

-Sambært konventiónini er ein føroyingur, sum arbeiðir í Norra fyri ein norskan arbeiðsgevara – ella siglur við einum norskt flaggaðum skipi – umfataður av sosialu lóggávuni í Norra og ikki teirri føroysku, leggur hann aftrat.

Harvið er honum tryggjað eftirløn í Norra, og tískil eigur hann eftir hansara fatan at verða frítikin fyri at gjalda inn til eftirløn í Føroyum.

Stevnt Taks

Við hesum sum grundarlag hevur hann nú stevnt Taks við kravi um, at stovnurin verður dømdur til at viðurkenna, at eftirløn eftir eftirlønarlógini er fevnd av Nordisk Konvention om Social Sikring.

Taks hevur í svari til kærnu 9. oktober í fjør gjørt honum greitt, at hann skal rinda eftirløn av útlenskari B-inntøku við teirri grundgeving, at eftirløn eftir eftirlønarlógini ikki er fevnd av Nordisk Konvention om Social Sikring.

Hesa avgerð kærði hann víðari til Skatta- og avgjaldskærunevndina, sum 31. mars í ár staðfesti avgerðina hjá Taks.

Kærunevndin ásannar, at talan er um "ydelsir ved alderdom", men at talan er ikki um "enhver lovgivning om social sikring (sociale sikringsydelsir)", sum eru treytir fyri, at eftirlønin er fevnd av konventiónini.

Kærunevndin vísir eisini á, at sambært siðvenjuni hjá ES-dómstólinum kann "en ydelse anses for en social sikringsydelse, såfremt den tildeles de berettigede uden individuel bedømmelse af personlige behov, men efter lovbestemte kriterier og forudsat, at den vedrører én af de risici, der udtrykkeligt er anført i artikel 4, stk. 1 i forordning nr. 1408/71."

Víst verður í hesum sambandi til fyra dómur hjá ES-dómstólinum í líknandi málum.

Munur á pensjón og eftirløn

Skatta- og avgjaldskærunevndin sigur víðari í niðurstøðu síni, at fólkpensjónin er eitt dømi um eina pensjón, sum er veitt eftir "lovbestemte kriterier", meðan eftirlønin eftir eftirlønarlógini er ikki veitt eftir "lovbestemte kriterier", tí hon er privat og útgoldin grundað á eina avtalu millum pensjónstakara og pensjónsfelag.

Hesum eru sjómaðurin og sakførari hansara grundleggjandi ósamdir í.

Áhugafelagið hjá føroyingum í starvi uttanlands, Antares, heldur somuleiðis, at tað ikki kann bera til, at ein lóg, ið áleggur øllum føroyingum at gjalda til egna eftirløn í Føroyum, eins og lógin um Folketrygd ger í Norra, ikki er umfatað av sosialu tryggingargreinini "ydelsir ved alderdom."

-Vit skilja tað soleiðis, at um talan er um eina "privata avtalu", er hetta nakað, sum ein persónur sjálvur tekur stig til móttvegis einum eftirlønarveitarara. Her er talan um eitt lógarkrav um inngjald við lógaráseting um skatting og útgjaldsformar. Tað kann ikki vera "ein privat avtala," leggur Antares dent á.

Kærunevndin ger vart við, at tey, ið eru fevnd av eftirlønarskipan uttanlands sum partur av arbeiðssáttmála við arbeiðsgevara við heimstaði uttanlands, og har arbeiðið verður útint uttan fyri Føroyar, kunnu verða undantikin at rinda til eftirløn í Føroyum við atliti at inntøku, ið er forvunnin uttanlands.

Umsókn skal sendast til Taks, ið metir um, hvørt talan er um eftirlønarskipan, sum í nóg stóran mun tryggjar samansparara eitt nøktandi inntøkugrundarlag eftir pensjónsaldur.

Henda móguleika hevur kærarin ikki brúkt. Ti fær hann rokning frá Taks uppá manglandi eftirlønargjald fyrri 2014.

Prinsipiellan týdning

Sjómaðurin heldur tó fast við, at hann sum limur í Folketrygd ikki eigur at rinda eftirløn í Føroyum.

Tí hevur hann nú stevnt Taks við kravi um, at stovnurin verður dømdur at viðrøkna hetta.

Sakførari hansara læt Føroya rætti stevningina 6. juli. Í skrivandi stund er ikki greitt, nær málið kemur fyrri í rættinum.

Áhugafelagið Antares metir, at málið hevur prinsipiellan týdning fyrri umleið 300 føroyingar, ið sigla við skipum undir NIS- og NOR-skipanunum.

FAKTA

Føroyar gjørdust í oktober 2005, saman við Grønlandi, partur av norðurlendsku konventiónini um sosiala trygging, sum kom í gildi í desember árið fyrri.

Endamálið við konventiónini er at tryggja, at borgarar í norðurlondum kunnu ferðast frítt millum londini, uttan at vera fyrri vanbýti sosialt.

Sjúkraviðgerð, sosial gjøld og sosialir ágóðar eru sostatt tryggjaðir borgarum eftir teimum reglum, sum eru ásettir í sáttmálanum.

Ein borgari úr einum norðurlandi, ið arbeiðir í einum øðrum norðurlandi, skal verða viðfarin á jøvnum fæti við borgarar í arbeiðslandinum.

Eisini tá borgarin ferðast í einum øðrum norðurlandi, tryggjar sáttmálin honum rætt til sjúkraviðgerð, heimferð og slíkt, sum hoyrir tí til, um viðkomandi verður fyrri sjúku ella vanlukku.

Sambært føroysku eftirlønarlógini hevur ein persónur, sum hevur fyllt 21 ár og hevur fulla skattskyldu til Føroyar, skyldu at spara saman til egna eftirløn sambært grein 1 í eftirlønarlógini.

Persónar, sum hava B-inntøku frá starvi uttanlands, eitt nú sjómenn, verða kravdir eftir hesum eftirlønargjaldi av Taks.

Kelda: Sjógvur&Fólk okt. 2016

Antares.fo

Heilsutrygd drálar við at góðtaka kærunevndaravgerð

Hóast Føroya Kærustovnur fyrri skjótt tveimum árum síðani gav einum sjómanni viðhald í, at hann sum sosialt tryggjaður í einum øðrum norðurlandi ikki eisini skal rinda til Heilsutrygd, sigur stovnurin seg framvegis "viðgera" málið!

-Rættartryggin er snøgt sagt sett til vikis hjá einum stórum tali av borgarum.

So avgjørdur er Dánjal Jákup Meinertsson, maskinmeistari og næstformaður í áhugafelagnum hjá føroyingum í starvi uttanlands, Antares.

Orsøkin er, at Heilsutrygd í skjótt tvey ár hevur drálað við at góðtaka eina avgerð hjá Føroya Kærustovni.

Kærustovnurin gav í november 2014 Dánjali Jákupi Meinertsson viðhald í eini kærui um, at hann sum sosialt tryggjaður í einum øðrum norðurlandi ikki eisini skal rinda til Heilsutrygd.

Men Heilsutrygd drálar framvegis við at taka hesa avgerð til eftirtektar.

Grundgevingin er, at tey "eru ikki liðug at viðgera málið enn"!

Brot á norðurlendskan sáttmála

Dánjal Jákup Meinertsson siglur í dag við einum skipi, ið er skrásett á Malta.

Eitt skifti í 2013 og 2014 sigldi hann við einum norskum skipi undir NIS-skipanini.

Hesa tíðina var hann limur í norska Folketrygd, sum svarar til Heilsutrygd í Føroyum.

Sambært einum norðurlendskum sáttmála, sum Føroyar eru partur av, eru sjófolk úr einum øðrum norðurlandi, sum sigla undir norskum flaggi, frítikin fyrri at rinda heilsugjald í heimlandinum.

Kortini hava føroyingar við norskum skipum ikki verið frítiknir til at rinda til Heilsutrygd.

-Meðan eg var í Norra, gjørði eg av at kæra hetta til føroysku myndugleikarnar sum eitt prinsippmál, greiðir Dánjal Jákup Meinertsson frá.

Nógvir aðrir føroyskir sjómenn í somu støðu hava eisini kært, men kæruskipanin viðgerð ikki sama málið fleiri ferðir. Tá avgerð er tikin, er hon galdandi fyrri øll tílík mál.

300 mans í somu støðu

Í Antares verður mett, at einir 300 føroyskir sjómenn í dag av órøttum rinda dupult sosial gjøld.

-Tá vit í Antares koma út fyrri slíkum prinsippmálum, kann felagið ikki kæra. Tað mugu persónarnir sjálvir gera. Felagið kann bara stuðla. So vit brúktu mítt mál fyrri at fáa eina prinsippavgerð, greiðir Dánjal Jákup Meinertsson víðari frá.

Áðrenn kæran varð send Kærustovni Føroya í apríl 2014, fór drúgt samskifti fram millum Dánjal Jákup Meinertsson og umboð fyrri Heilsu- og Innlendismálaráðið og Heilsutrygd.

Men hetta var alt til fánýtis.

-Embætisfólkini høvdu snøgt sagt ikki ánisi av, hvat norðurlendski sáttmálin um sosiala trygging inniber. Ei heldur, at grein 55 í stýrisskipanarlógini ásetir, at um ein føroysk lóg gongur ímóti einum

millumtjóða sáttmála, sum Føroyar eru partur av, stendur millumtjóða sáttmálin omanfyri lógina. Hetta visti eg heldur ikki um tá, men tað sum er meira áhugavert, er, at tað gjørði løgfrøðin í miðfyrisingini heldur ikki. Annars hevði málið verið avgreitt í 2013, suffar Dánjal Jákup Meinertsson. 5. mars 2014 sendi hann so kærana avstað, men fekk sum svar, at hann mátti hava eina avgerð fyri at kunna kæra.

Noktaði at rinda heilsutrygdargjald

Tveir dagar seinni boðaði hann Heilsutrygd frá, at hann ikki rindaði heilsutrygdargjald meira.

Tá fekk hann sama svarið, sum hann frammanundan hevði fingið frá einum deildarleiðara, ið vildi vera við, at norðurlandski sáttmálin um sosiala trygging ikki regulerar innlendis viðurskifti í Føroyum.

-Við hesi avgerðini í hondini kærði eg so málið til Kærustovn Føroya, sum tók avgerð 4. november 2014, har eg fekk viðhald. Tó við einum fyrivarni. Eg hevði ikki lýst míni starvsviðurskifti nóg væl, og tí fekk Heilsutrygd boð um at viðgera málið av nýggjum.

-Eg væntaði mær at frætta frá Heilsutrygd, so málið kundi fáast út av verðini, men eg hoyrði hvørki orð ella eið. Hvørja ferð eg ella kærunevndin ryktu eftir svari, lovaðu tey at koma við einum svari.

13. apríl 2015 – meira enn fimm mánaðir eftir, at kærumálið var avgreitt – fekk Dánjal Jákup Meinertsson so loksins svar frá Heilsutrygd, sum vísti, at Heilsutrygd púrusta hevði misskilt avgerðina hjá kærunevndini.

Tey hava ikki viðgjørt málið av nýggjum, men endurtaka bara upprunaligu avgerðina.

Rættleiðing frá kærustovninum

-Hetta sendi eg víðari til kærunevndina, sum síðan sendi eitt skriv til Heilsutrygd, ið rættleiddi tey, sigur Dánjal Jákup Meinertsson.

2. juni 2015 fekk hann ein spurning frá Heilsutrygd um starvsviðurskifti síni, og hetta gav honum vónir um, at tey nú umsíðir vóru farin undir at viðgera málið av nýggjum í trá við avgerðina hjá kærunevndini.

- Eg svaraði beinanvegin og trúði, at nú var gongd í. Eg hevði tá roynt at fáa kærunevndina at hjálpa mær at trýsta, men haðani varð sagt, at málið var avgreitt frá teirra síðu, og tey kundu ikki gera meira. Eg havi eisini havt samband við embætisfólk í Heilsu- og Innlendismálaráðnum, men við sama úrsliti, sigur Dánjal Jákup Meinertsson vónbrotin.

29. juni 2015 minti hann Heilsutrygd á §55 í Stýrisskipanarlógini og §5 í Heimastýrslógini, og tá byrjaði at lýsna hjá teimum, heldur hann.

-Men ikki fyrr enn 10. september 2015 lögdu tey seg fløt og geva seg undir avgerðina hjá kærunevndini. Kortini er onki hent síðani uttan tómt møsn frá bæði Heilsutrygd og Heilsu- og Innlendismálaráðnum, staðfestir Dánjal Jákup Meinertsson.

Hann hevur eisini sent alla málsviðgerðina frá mars 2013 til september 2015 til Løgtingsins Umboðsmann, men hann vildi ikki taka málið upp, tí tað var undir "viðgerð" hjá Heilsutrygd.

-Eg kenni meg standa eftir sum ein idiotur uttan nakra rættartrygd, suffar Dánjal Jákup Meinertsson enn eina ferð.

Tvåa hendur

"Sjógvur&Fólk" vendi sær í summar til Heilsu- og Innlendismálaráðið (HIMR) sum arbeiðsgevara hjá Heilsutrygd við fyrispurningi um, hví tað tekur so langa tíð at avgreiða hetta málið.

Svarið var, at Heilsuáráðið ikki er partur í hesum máli...

-Hetta er eitt mál millum Heilsutrygd og Dánjal Jákup Meinertsson, vóru greiðu boðini, og allir spurningar hesum viðvíkjandi eiga tí at verða stílaðir til Heilsutrygd.

Samstundis gjørði HIMR greitt, at tað heldur onga viðmerking hevur til niðurstøðuna hjá kærunevndini.

Hinvegin metir HIMR, at "tað er gingin ov long tíð til at avgreiða hetta mál", og at ráðið "hevur havt eitt samskifti við stjóran í Heilsutrygd um at fáa málið avgreitt sum skjótast".

Frá stjóranum hevði HIMR fingið upplýst, at "málið er um at verða klárt at taka endaliga avgerð, og henda verður eftir ætlan tikin áðrenn summarferiuna".

At enda í svarinum frá HIMR stendur, at "HIMR fer at fylgja gongdini fyri at tryggja, at avgerð verður tikin í næstum".

Sum eina viðmerking til hetta segði Dánjal Jákup Meinertsson ikki sørt speiskur á málinum, at hann hevur "lært at hava ein ávísan skepsis fyri tíðarsansinum hjá Heilsutrygd" og at "fyrsta dagin væl kann vera um eitt ár".

Hvussu er og ikki, so megnaði Heilsutrygd heldur ikki at avgreiða málið fyri summarfrítíðina sum avtalað við Heilsu- og Innlendismálaráðið.

"Stutt eftir summarfrítíðina"

Í telduposti til "Sjógv&Fólk" stutt undan summarfrítíðini segði Heilsutrygd soleiðis:

"Heilsutrygd ynskir ikki at fara í dýpdina í málinum her, men kunnu boða frá, at vit framvegis arbeiða við málinum, og vænta at koma til endaliga niðurstøðu stutt eftir summarfrítíðina.

Vit harmast, at hetta hevur tikið so drúgvu tíð, og skilja, um hesin borgarin og aðrir áhugaðir partar ótolnast eftir einari niðurstøðu."

Tá stjórin í Heilsutrygd, Egil á Bø, kom aftur úr summarfrí 15. august, fregnaðust vit aftur í einum telduposti um, nær tey væntaðu at verða liðug at viðgera málið, men hann hevði ikki latið frætta frá sær, tá blaðið fór til prentingar.

Dánjal Jákup Meinertsson er farin at stúra fyri, um Heilsutrygd yvirhvur er ført fyri at avgreiða málið, sum annars eftir hansara tykki skuldi verið rættuliga einfalt.

Hann vónar tó staðiliga, at Heilsutrygd fer at taka niðurstøðuna hjá Kærustovni Føroya til eftirtektar.

-Tað fer at gera tað møguligt hjá øllum hinum í somu støðu at søkja um frítøku frá at skula rinda til Heilsutrygd, og ístaðin fáa endurgoldið tað, sum av órøttum er kravt inn, sigur Dánjal Jákup Meinertsson at enda.

Kelda: Sjógvur&Fólk okt. 2016

Antares.fo

Advokatur: Út av lagi vánalig fyrisiting

"Ja, hatta tykist at vera ein syrgilig søga um út av lagi vánaliga fyrisiting."

Soleiðis sigur Eyðfinnur Jacobsen, advokatur, tá Sjógvur&Fólk biðjur hann um eina viðmerking til søguna um Dánjal Jákup Meinertsson og hansara mál við Heilsutrygd.

"Eg síggi ikki annan reaktiónsmøguleika enn at kæra Heilsutrygd til landsstýriskvinnuna fyri ógvusligt drál, sum ikki kann góðtakast," leggur advokaturin aftrat.

Loysir landsstýriskvinnan ikki málið innan fyri nakrar vikur, ber til at klaga til Løgtingsins Umboðsmann."

Meinar tú, at hann átti at vent sær enn einaferð til Løgtingsins Umboðsmann?

"Umboðsmaðurin viðger bara klagur um endaligar avgerðir; tað merkir, tá hon er tikin av einum landsstýrismanni ella kærunevnd, sum hevur ta endaligu avgerðina. Í hesum føri kann kærast til landsstýriskvinnuna um umsitingarligt drál. Hetta skal hon taka støðu til. Og hennara avgerð ella manglandi avgerð, kann so klagast til Umboðsmannin."

Kelda: Sjógvur&Fólk okt. 2016

Antares.fo

Ongin semja í IMO um CO2-ætlan

Tað eydnaðist ikki umhvørvisnevndini hjá IMO (MEPC) at semjast um eina ítøkiliga avtalu um niðurskurð av CO2-útlátinum frá skipaferðsluni. Ístaðin varð semja um eina koyriætlan, ið skal føra til eina endaliga avtalu í 2023.

"Vit høvdu vónað at sæð eitt meiri ítøkiligt mál fyri avmarking av CO2 í skipaferðsluni. Men frá danskari síðu eru vit fegin um, at framstig eru í samráðingunum. Hetta vísir, at vilji er til staðar at leggja meg í veðurlagsarbeiðið næstu árin við at finna ítøkiligar, alheims loysnir í IMO", sigur Andreas Nordseth, stjóri í Sjøfartsstyrelsen.

Sjøfartsstyrelsen heldur tó koyriætlanina vera eitt týðningarmikið stig, sum ger tað møguligt hjá skipaferðsluni at stuðla upp undir fyrsta alheims dialogin um at lúka langtíðar veðurlagsmálið í Parísavtaluni.

Koyriætlanin ber eisini í sær, at IMO skal skipa eina strategi fyri skerjing av útlátinum av vakstrarhúsgassum frá skipum, herundir arbeiða fyri at menna nýggj alheims stutt- og langtíðartiltøk. Ein fyribils útgáva av strategiini verður væntandi klár í 2018.

Kelda: maritimedanmark.dk

Antares.fo

Maersk Feeder og Maersk Fighter seldir

Maersk Supply Service hevur sum lið í avgerðini at skerja flotan við upp ímóti 20 skipum næstu 18 mánaðirnar, selt tvey frálands veitingarskip - Maersk Feeder og Maersk Fighter.

Bæði skipini eru latin nýggju eigarum sínum, ið ætla at umbyggja tey til nýggj endamál. Hvørki av skipunum skal brúkast innan oljuvinnuna í framtíðini.

Higartil eru Maersk Finder, Maersk Puncher, Mærsk Provider, Maersk Forwarder, Maersk Feeder og Mærsk Fighter seld burturav flotanum hjá Maersk Supply Service, sum nú telur 51 skip.

Kelda: Maersk Supply Service/maritimedanmark.dk

Antares.fo

Skip skulu minka sváuldálkingina í 2020

IMO hefur samtykt, at brennievnið á skipum í 2020 í mesta lagi kann innihalda 0,5 prosent av svávu. Hetta fer at hava við sær eitt fall í sváuldálkingini frá skipum upp á útivið 80 prosent og reinari luft til allan heimin.

Í dag kann brennievnið á skipum innihalda 3,5 prosent av svávu. Hetta markið verður sett niður til 0,5 prosent 1. januar 2020. IMO samtykti longu í 2008 at lækka markið fyri svávuinnihaldi í skipabrennievni í 2020, men treytaði byrjanardagin av, um nóg mikið av brennievni við nóg lágum svávuinnihaldi kann framleiðast í 2020. Um ikki, kundi kravið útsetast til 2025.

Ein serfrøðingakanning er nú komin fram til, at nóg mikið av brennievni við lágum svávuinnihaldi kann framleiðast í 2020 til at eftirlíka væntaða eftirspurningin. Við hesum sum grundarlag eru limalondini í IMO vorðin samd um at halda fast um 1. januar 2020 sum byrjanardag fyri lækkaða svávuemarkinum.

Í ES hevði ein møgulig útseting ikki havt nakran týdning, tí svávuðirektivið hjá ES ásetir, at kravið um í mesta lagi 0,5 prosent av svávu í skipabrennievni er galdandi frá 2020 uttan móguleika fyri útseting. Í farvøtnunum kring Danmark eru sum kunnugt upp aftur strangari svávuðkrøv galdandi, tí Norðsjógvurin og Eystursjógvurin síðani 1. januar 2015 hava verið umráði við serligum dálkingareftirliti fyri svávu við einum marki upp á 0,1 prosent av svávu í brennievnum.

Kelda: maritimedanmark.dk

Antares.fo

Seta tiltøk í verk fyri at bjarga føroyska laksinum

Áki Bertholdsen 28.10.2016 (08:38)

Uttanríkis- og vinnumálaráðið, Fiskaaling og Bakkafrost hava nú gjørt avtalu um at seta eina ætlan í verk við tí endamáli at varðveita føroyska laksin.

Farið verður tí undir at gera forkanningar, sum skulu fáa greiðu á um grundarlag er fyri kynsbótarbeiði og rognframleiðslu grundað á føroysku laksin, sigur Uttanríkis- og Vinnumálaráðið í morgun.

Seinastu árin hefur Fiskaaling brúkt útlensk rogn, og harumframt hava alifyritøkur sjálvar innflutt rogn.

- Seinastu árin hefur Fiskaaling ikki nøkta tørvin á rognum til alivinnuna, og tað verður mett at verandi skipan ikki er nóg væl útbygd til at nøkta tørvin.

Einasti fiskur, sum er eftir av føroysku laksinum, gongur í ringum hjá Bakkafrost á Borðoyarvík og á Gulanum.

Í hesum sambandi verða einir 10.000 lívfiskar fluttir inn á Skálafjørðin, har teir fyribils skulu ganga, meðan forkanningarnar verða gjørdar.

Í hesum sambandi hefur landsstýrismaðurin í vinnumálum givið Bakkafrost eitt fyribils undantaksloyvi í er galdandi í eitt ár, og sum er grundað á, at talan ikki er um vinnuliga matfiskaaling, men um varðveitslu av lívfiski.

- Uttanríkis- og vinnumálaráðið, Fiskaaling og Bakkafrost fara undir at gera forkanningar, sum skulu kanna, um grundarlag er fyri kynsbótarbeiði og at útvega føroysk rogn.

- Tað er neyðugt, at vit varðveita føroyska laksin, tí hann hefur stóran týdning fyri okkara støðu sum alitjóð, og stórir móguleikar kunnu vera í kynsbótarbeiði og í at hava okkara egnu rogn, sigur Poul Michelsen, landsstýrismaður, í tíðindaskrivi í morgun.

Hann sigur, at áóðarnir av kynsbótarbeiði og at hava okkara egnu rogn, eru stórir.

Hava vit okkara egnu rogn, er vinnan ikki bundin av innflutningi av rognum, og samstundis byrgja vit upp fyri vandum fyri fiskasjúkum, sigur hann.

Samstundis fer tað at menna gransking, skapa nýggj størv, umframt at tað fer at styrkja okkara støðu sum alitjóð.

In.fo

Rottan ger heilt ótrúligan skaða

Rottan ger heilt óbotaligan skaða í føroysku náttúruni

Tað sigur Jens-Kjeld Jensen í Nólsoy, sum hevur livað og granskað í føroyskari náttúruni í eitt langt áramál.

Í gjár stúrði Lívfrøðingurin, Eyðfinn Magnussen fyri at rottan, sum er skaðadýr, kann beina fyri føroysku haruni. Tað sigur hann, nú hann hevur sett myndatólk upp við harusetur ymsastaðni í landinum. Men hann viðgongur, at hann gjørdust ikki sørt skakkur, tá ið hann sár rottur uppi á myndunum.

Og Jens-Kjeld Jensen heldur avgjørt, at lívfrøðingurin hevur alla orsök til at óttast fyri harini.

Hann sigur nevnliga, at rotta tekur alt, sum fyri er, bæði fugl og egg. Einaferð tey kannaðu náta, settu tey myndatól upp við onkur reiður, og tá sóu tey at ein rotta, sum ikki var serliga stór, leyp upp á bakið á einum havhesti, sum lá á eggum, og beit hann í nakkan og drap hann.

Tá ið rotta kann gera av við ein fullvaksnan havhest, sum liggur á eggum, ivast hann heldur ikki í, at rotta kann taka ein haruunga.

Jens-Kjeld Jensen sigur, at rottan kom til Føroya miðskeiðis í seytjandratálinum, og at tað er nógv til at rottu í haganum og at tað eru øki í landinum, har rottan hevur oytt allan lundan, og annan fugl. Hetta er hent sunnanfyri Hvannasund, í Akrabergi, í Vágum, og aðrastaðni.

Hann er eisini sannførdur um, at rottan er til óbotaligan skaða fyri heiðafuglin og summastaðni hevur hon eisini týnt bæði drunnhvíta og skráp.

Hann sigur, at nógvastaðni, har hann hevur gingið í haganum, eru rottuholur at síggja nógvastaðni, so tað er nógv rotta í haganum, langt burtur frá fólkum.

Og hann staðfestir, at hon er ein heilt stórur trupulleiki, tí hon ger heilt óbotaligan skaða í føroysku náttúruni.

In.fo

Eru til reiðar at taka ímóti vetrinum

Áki Bertholdsen 28.10.2016 (14:29)

Á hvørjum ári hittast arbeiðsfólkini í vetrarhaldinum hjá Landsverki kring landið til ein vetrarfund at umrøða vetrarhaldið hjá stovninum tann veturin, sum stendur fyri durum.

Hagtøl vísa, at oftani er fyrsta hálkani í september ella í oktober mánaða, og tað kann vera hált og kavi heilt út í apríl og enntá mai.

Men mangan tykist tað sum at fyrsta hálkani kemur óvart á, siga tey á Landsverki.

- Bilførarar verða ofta tiknir á bóli av fyrstu hálkuni ella kavanum, og alt ov nógvir bilar eru ikki nógvæl skøddir, tá hetta hendir, sigur Árni Jacobsen, økisleiðari hjá Landsverki í Norðurøkinum.

- Tað var eisini síðsta vetur, og av tí sama vóru fleiri minni ferðsluóhapp og skaðar, sigur hann

- Eitt annað sum var sermerkt fyri seinasta vetur var kuldin. Fleiri ferðir vóru eini 5-6 kuldastig, so veturin var kaldari enn árinum frammanundan við fleiri samanhangandi hálkudøgum. Serliga ringt var tað í tíðarskeiðnum frá 18. november til 10. mars.

Seinasta vetur var fyrsti hálkudagur 24. oktober. Tá var vandi fyri háлку á Vestmannavegnum, Oygðjarvegnum, Millum Fjarða og við Skálafjørðin og hendan dagin vóru 2,6 tons av salti stroydd á teir vegateinarnar. Seinasti hálkudagur í fjør var 27. apríl.

Samanlagt vóru tað 114 hálkudagar seinast vetur, og fyri at basa hesum hálkudøgum nýtti Landsverk 3.468 tons av vegsalti og 822 rúmmetrar av lakasalti.

Kavaruddingin kostaði tilsamans 5,1 milliúnir krónur og harafturat kostaði saltið 4,8 milliúnir krónur. Tað vil siga í alt kostað vetrarhaldið seinasta veturin, 10,5 milliúnir krónur, og tað er á leið tað sama, sum seinastu vetrarnar hava kostað í kavarudding.

- Veturin 2015-16 var sostatt ein kaldur vetur við nógvum samanhangandi hálkudøgum - men tó var talan um ein friðaligur vetur við minni vindi og færri hvirlum, sigur Landsverk.

In.fo

Landsliðsliðskiparin er besti verjuleikarin

Neli Heldarskarð 28.10.2016 (20:00)

Nú er júst blivið greitt, at ársins verjuleikari í Effodeildini 2016 er liðskiparin hjá Víkingi, Atli Gregersen. Atli Gregersen vann heiðurin framman fyri liðformannin hjá KÍ, Jonas Flindt Rasmussen, og liðfelaga sín úr Víkingi, Erling Jacobsen.

Atli Gregersen hevur havt eitt sera gott kappingarár, har hann sum liðformaður í miðverjuni hevur verið partur av liðnum hjá Víkingi, sum gjørdist føroyameistari og bert lat 25 mál inn í 27 dystum. Afturat góðu avrikunum í Effodeildini bleiv Atli Gregersen eisini útnevndur til liðskipara á føroyska landsliðnum fyrr í ár.

In.fo

Klæmint er aftur ársins áleypari

Neli Heldarskarð 28.10.2016 (20:14)

Málsjúkurin hjá NSÍ, altíð vandamikli Klæmint Andrasson Olsen, er júst blivin kosin til ársins áleypara í Effodeildini - enn einaferð. Í kappingarárinum 2016 bleiv Klæmint A. Olsen toppskjútti í Effodeildini fjórða árið á rað, og harvið er onki óvæntað í, at júst rituvíkingurin er blivin valdur til ársins áleypara í ár.

Klæmint A. Olsen vann heiðurin frammanfyri Páll Klettskarð hjá KÍ og Andreas Lava Olsen hjá Víkingi.

Í 2016 bleiv Klæmint A. Olsen aftur toppskjútti í Effodeildini, har hann skoraði 23 mál. Seinastu fyra kappingarárinum hevur Klæmint A. Olsen ikki skorað minni enn 87 mál í Effodeildini!

In.fo

KÍ eigur bestu málverjarnar

Pætur Albinus 28.10.2016 (20:15)

Tað var púra javnt ímillum tveir málmenn, ið vórðu tilnevndir til ársins málverja í føroyskum mansfótbólta 2016, og tí var tað merkisvert, at tað hesaferð vóru fyra tilnevndir. Teir vóru Geza Turi, Kristian Joensen, Símun Rógvi Hansen og Teitur M. Gestsson.

Endin var, at Kristian Joensen streyk avstað við heitinum sum ársins málverji. 23 ára gamli málverjin skifti undan kappingarárinum til KÍ, har hann hevur vunnið plássið frá Meinhardti Joensen og hevur staðið seg somikið væl, at hann er nú er mettur at vera tann besti í Effodeildini.

Hjá kvinnunum var tað somuleiðis ein úr KÍ, sum gjørdist ársins málverji. Tað er nevnliga Ana Ivanov. Hetta er annað kappingarárið hjá henni í KÍ, sum í ár einans lat níggju mál inn í 20 dystum í 1. deild hjá kvinnum. Harumframt hevur hon í ár eisini verið partur av serbiska landsliðnum.

In.fo

Milja er besti áleypari hjá kvinnum

Unga, 19 ára gamla Milja Reinert Simonsen er ársins áleypari í 1. deild hjá kvinnum. Milja Reinert Simonsen vann heiðurin frammanfyri Hervør Olsen hjá KÍ og Margunn Lindholm hjá EB/Streyms/Skála.

Kvinnurnar hjá HB skoraðu 54 mál í landskappingini í hesum kappingarárinum, og av hesum málum skoraði kvika Milja Reinert Simonsen næstan helvtina. Hon bleiv greiður toppskjútti í deildini við 25 málum. Nummar tvey á toppskjúttalistanum bleiv Margunn Lindholm hjá EB/Streyms/Skála, ið skoraði 19 mál.

In.fo

Hetta eru bestu venjararnir

Neli Heldarskarð 28.10.2016 (20:46)

Sum kunnugt, er ársins leikari tiltak á Hotel Føroyum í hesi løtu, har tey bestu fyri fótbóltsárið 2016 verða heiðraði. Tað eru Miðlahúsið, Rás 2 og FSF sum skipa fyri tiltakinum.

Fyri løtu síðani skuldu ársins venjarar fyri 2016 heiðrast.

Og bæði ársins venjarar hjá kvinnum og monnum fóru til FM-vinnararnar.

Hjá kvinnum var Alexander Jovevic, sum í ár hevur vant kvinnurnar hjá KÍ, valdur til ársins venjara. Hann hevur verið til at vunnið bæði steypakappingina og landskappingina sum KÍ venjari.

Hjá monnum var stórur spenningur undan heiðrinum, tí rættuliga tætt var millum KÍ venjaran, Mikkjal Thomassen, og Víkinga venjaran, Sámal Erik Hentze.

Tað var FM-venjarin, Sámal Erik Hentze, sum fór avstað við heitinum sum ársins venjari 2016. Hann hevur nú vunnið FM sum venjari fyri HB, B36 og Víking.

In.fo

Jóannes endurvann heiðurin

Ársins ungi leikari í Effodeildini er júst blivin kosin. Vinnarin gjørdist 20 ára gamli Jóannes Bjartalíð hjá KÍ, ið hevur havt eitt sera gott kappingarár. Jóannes vann heiðurin framman fyri 22 ára gamla Hørð Askham hjá B36 og 18 ára gamla liðfelaga sín úr KÍ, Jákup B. Andreasen.

Jóannes Bjartalíð vann eisini sum ársins ungi leikari í fjør. Hann er tann fyrsti nakrantíð, ið vinnur hendan heiðurin tvey ár á rað.

Tað var serliga í fyrri hálvu, at Jóannes Bjartalíð var heilt stóri profilurin hjá KÍ. Mangan sýndi ungi, álopssinnaði miðvallarin stórspæl. Í 16 dystum í fyrri hálvu skoraði hann heili 14 mál. Í seinnu hálvu var spælið ikki heilt av leið, men tó ikki líka sannførandi. Í seinnu hálvu skoraði Jóannes Bjartalíð trý mál, og harvið skoraði hann tilsamans 17 mál í Effodeildini hetta kappingarárið.

In.fo

Sølvi og Rannvá eru best av øllum

Seinasta og helst størsta útnevningin á ársins-tiltakinum á Hotel Føroyum í kvøld var ársins leikari. Tá skuldu tey bestu av øllum í kvinnu- og mansdeildini finnast.

Hjá monnunum vóru Andreas Lava Olsen, Sølvi Vatnhamar og Páll Klettskarð. Her var tað Sølvi Vatnhamar úr Víkingi, sum varð valdur sum tann besti. Hann varð fyrr í kvøld eisini kosin ársins miðvallari.

- Tað hevur verið ein langur upptúrur síðan vit fluttu heimaftur, og nú endar tað við at gerast besti spælari í Føroyum. Tað kann nokk ikki koma longri enn hetta her, segði Sølvi við Rás2 eftir at hann fekk heiðurin.

Hjá kvinnunum vóru Ansy Sevdal, Rannvá B. Andreasen og Milja R. Simonsen tilnevndar, og her var tað KÍ-veteranurin, Rannvá B. Andreasen, ið streyk avstað við heiðrinum sum ársins leikari.

- Tað er altíð gott at fáa herðklapp, og eg haldi tað hefur gingið væl í ár, so hetta var bara deiligt, segði Rannvá við Rás2.

In.fo

Her er ársins lið hjá kvinnum

Á ársins-tiltakinum á Hotel Føroyum í kvøld varð ársins lið hjá kvinnum sett. Liðið er sett eftir hvussu nógv atkvøður leikararnir fingu í teimum ymisku tilnevningunum.

Ársins lið, kvinnur: (4-4-2)

Málverji: Ana Ivanov, KÍ

Verja: Durita Hummeland, EBS/Skála / Súsanna Maria Hansen, B36 / Ragna Patawary, KÍ / Rakul Magnussen, EBS/Skála

Miðvøllur: Birna Tummasardóttir, EBS/Skála / Ansy Sevdal, EBS/Skála / Eyðvør Klakstein, KÍ / Rannvá B. Andreasen, KÍ

Álop: Milja R. Simonsen, HB / Margunn Lindholm, EBS/Skála
In.fo

Ítróttarsamband Føroya í vanda fyri at syndrast

Føroyskur ítróttur má fáa nógv hægri játtan á fíggjarlógini, enn hann fær nú.

Tað staðfestir Elin Heðinsdóttir Joensen, forseti í ÍSF.

Nú Fíggjarnævndin hjá Løgtinginum viðger fíggjarlógina fyri næsta ár, hefur ÍSF forsetin gjørt varv við, at tað skal tað vera samsvar ímillum tørv og játtan, er tað alneyðugt at játtanin hækkar.

Landsstýrið ætlar at stuðulin til ÍSF skal vera 8.650.000 krónur næsta ár, umframt at Hugasamband Føroya fær eina millión. Tað er serlia eftir at Helgi Dam Ziska varð stórmeistari herfyri, at landsstýrið vil stuðla Hugasambandi Føroya.

Elin Heðinsdóttir Joensen staðfestir, at tað eru 15.000 íðkandi ítróttarfolk í Føroyum.

- Ítrótturin er kropsligt, sálarligt og sosialt mennandi, bæði fyri børn og ung, vaksin og eldri, sjúk sum frísk.

Tí heldur hon ikki, at ítróttur er ein útreiðsla, men ein íløgga í velferðarsamfelagið.

- Tað er eisini ein íløgga í ein felagsskap, sum við stoltleika, roysni og brøgdum umboðar Føroyar í altjóða høpi, sigur Elin Heðinsdóttir Joensen.

- Í Føroyum eru 120 ítróttarfeløg, og tað kann tí vera trupult at útvega pening, tá øll hesi feløg søkja stuðul frá somu fyrirkum.

Samstundis staðfestir hon, at ítrótturin er í stórari menning og at tað er sera kostnaðarmikið at menna ítróttin, bæði her heima og altjóða, og tískil má hetta arbeiði stuðlast.

Hon vísir á, at uppgávan hjá ÍSF er at vera savnandi fyri allan ítróttin í Føroyum. Hinvegin ásannar hon, at tað er ongin loyna, at tað hava verið trupulleikar um, hvussu stuðulin skuldi býttast ímillum tær ymsu ítróttargreinarnar.

- Hetta kemst av, at tað er ov lítið av peningi at býta, sigur hon.

Hon heldur eisini, at vandi er fyri, at ÍSF fer at syndrast, tí hon skrivar, at verður stuðulin ikki hækkaður, kunnu vit vænta, at sersambond fara úr ÍSF, og fara at søkja um fíggjarligan stuðul, hvør sær.

In.fo

Hallur situr framvegis á donskum toppi

Aðru vikuna á rað er Hallur Joensen ovast á Dansktoppen hjá Danmarks Radio.

Sangurin "Sos fra mig" hevur verið á listanum í ein mánað, og fyri viku síðani vann sangurin upp á ovasta plássið á listanum. Í dag er listin dagfördur, og Hallur Joensen er framvegis nummar 1.

Kendi hitlistin fyri dansitónleik verður dagfördur einaferð um vikuna og byggir á atkvøður frá lurtarunum.

"Sos fra mig" er fyrsti sangur á donskum máli, sum Hallur Joensen gevur út, nú hann er fluttur til Danmarkar at búgva, men helst verður onkur sangur afturat givin út í Danmark.

In.fo

Lítill línuskipaveiða og lítill útróður

Í gjár, tá tey á Fiskamarknaði Føroya gjørdu sínar metingar fyri næstu viku, vóru bara fýra ísfiskalínuskip til fiskiskap um okkara leiðir.

Eitt skip er á Íslandsrygginum og fær mest av toski og svartkalva - og so eru trý línuskip til fiskiskap, sum fáa mest av longu og brosmu.

Tvey frystilínuskip eru í Eysturgrønlandi. Restin av línuskipunum liggja við bryggju, men væntandi fara fleiri út aftur, tá veðrið batnar.

- Streymurin verður hampilgur, men veðrið verður ikki av tí besta. Tí vænta vit ikki nógvan útróður. Fiskiskapurin hjá útróðrabátunum er ikki nakað at reypa av, verður lagt aftrat.

In.fo

Trolarar bíða eftir betri veðri

- Fleiri partrolarapør liggja við bryggju og bíða eftir betri veðri, men, nøkur pør eru til fiskiskap. Fiskiskapurin er einki at reypa av. Skipini, sum eru úti, koma inn at landa, sum næsta vika gongur.

Tað vita tey á Fiskamarknaði Føroya at siga um útlitini fyri vikuna sum kemur. Lagt verður aftrat, at allir djúpvatnstrolararnir liggja við bryggju, men helst fer onkur út aftur í næstum, sum tikið verður til.

Eingin av teimum smáu trolbátunum er til fiskiskap í lýtuni. Teir bíða eftir betri veðurlíkindum.

- Tvey garnaskip fiska svartkalva, og annað skipið kemur inn at landa síðst í næstu viku. Eitt garnaskip fiskar havtasku og kemur væntandi inn at landa miðskeiðis í vikuni sum kemur, verður lagt aftrat.

In.fo

Lotto-spælari í Klaksvík vunnið 8 milliónir

Eyðun Klakstein 30.10.2016 (11:00)

Í gjár stóðu 17 milliónir krónur upp á spæl í Lotto hjá Danske Spil. Tveir spælarar fingur 7 tøl rætt, og teir vinna harvið í felag høvudsvinningin.

Annar av spælarunum hevði keypt seðilin í Keypsamtøkuni í Klaksvík og hin spælarin í Charlottenlund.

Teir báðir vinnararnir fáa umleið 8,5 milliónir krónur í part burtur úr spælinum.

In.fo

Fýra spælarar til Skála

Mamuka Toronjadze, Valeri Iobashvili, Michal Przybylski og Andras Frederiksberg hava allir skift Skála fyri komandi kappingarár. Tað boðar felagið frá um vikuskiftið.

Mamuka Toronjadze og Valeri Iobashvili skifta báðir frá FC Suðuroy, har teir hava spælt seinastu tvey árin. Mamuka Toronjadze hevur eisini eina fortíð í NSÍ. Teir eru landsmenn og koma úr Georgia.

Michal Przybylski skifti í fjør frá NSÍ til B68, har hann fekk nógva spælitíð. Tað gekk tó illa, tí B68 flutti niður uttan at vinna eina dyst.

Fjórði spælari er Andras Frederiksberg. Hann hevur spælt við NSÍ seinastu tvey árin. Andras Frederiksberg hevur annars verið nógv plágaður av skaða hetta árið og mátti undir skurð áðrenn summarsteðgin.

Á ársveitsluni bleiv eisini kunngjørt, at Edvin Jacobsen og Pætur Dam Jacobsen hava undirskrivað sáttmála fyri 2017. Teir hava báðir verið lyklaspælarar í ár. Skála bleiv í ár nummar átta við 26 stigum. In.fo

---

Droymir um eina super- kommunu norðanfyr

Klaksvíkar Kommuna, Fuglafjarðar Kommuna og Eysturkommuna, skuldu lagt saman í eina kommunu.

Tað heldur Jógvan Skorheim, borgarstjóri í Klaksvík.

Á valfundinum, sum var í SMS nú eitt kvøldið upp undir kommunuvalið um eina góða viku, varð nógv tosað um at leggja kommunur saman.

Í tí sambandi helt Jógvan Skorheim, borgarstjóri í Klaksvík, at høvdu tær tríggjar grannakommunurnar í norðara parti í landinum, Klaksvíkar Kommuna, Eysturkommunan og Fuglafjørð, lagt saman, høvdu tær staðið nógv sterkari mótvegis Tórshavnar Kommunu.

Ikki minst hugsar hann um, at vinnulívið í hasum partinum í landinum er rættliga sterkt.

- Tað hevði verið ein kommuna við næstan 9.000 fólki, við einum sterkum vinnulívi, so tað hevði verið ein sterk kommuna, segði hann.

Hann heldur, at vit eiga at sleppa gamlari vanahugsan um kommunubygnaðin og tí eiga vit at leggja saman tvørtur um oyggjarnar. Og í eini sterkari kommunu í Norðurføroyum er fast samband við undirsjóvartunlinum.

Jógvan Skorheim førði fram, at tá ið tosið um kommunusamanlegging tók seg upp, var ein grundgeving fyri at leggja saman, at kommunurnar skuldu verða javnari í stódd.

Men tað verður aldrin, tí tað býr 20.000 fólk í Tórshavnar Kommunu, men so skulu hini 30.000 fólkin í Føroyum býast sundur í einar seks skommunur, so vit fara aldrin at fáa javnt stórar kommunur.

- Men nettupp tí var tann fyrsti feilurin tann, at Kollafjørður varð lögð saman við Havnin, segði Jógvan Skorheim.

Fuglafjarðar Kommuna varð ikki umboðað á fundinum, men Jóhan Christiansen, borgarstjóri í Eysturkommunu, helt, at samanlegging mátti spretta í fólkinum, men at tey vóru altíð til reiðar at tosa um eina samanlegging, er tað hetta, fólkid vil.

In.fo

Kommunuvalið steðgar tingarbeiðnum

Tingfundur verður fríggjadagin 4. november, men tá er bert framløga á skránni.

Næsti veruligi tingfundurin verður ikki fyrr enn týsdagin 15. november. Tað kann vera, at ikki so nógv mál eru at leggja fram fyrr enn tá, men høvuðsorsøkin til langa steðgin er, at við 8. november hava kommunuval.

Og sjáldan - um nakrantíð - hava so nógv íngfólk verið partur av kommunuvalinum, sum hesaferð. Heili 14 íngfólk bjóða seg fram til at vera við til at stýra onkrum av kommununum.

Orðaskifti hefur verið um, hvørt tingfólk eisini kunnu sita sum ovastu politisku leiðararnir í kommununum. Í løtuni er ongin lóg sum forðar fyri hesum, burtursæð frá, at býráðini skulu góðtaka, at býráðsformaðurin eisini røkir ein tingsess.

Býráðsformennirnir í Havn, Vestmanna og á Tvøroyri hava fingið loyvi til hetta, meðan Klaksvíkar býráð noktaði Jógvani Skorheim eisini at røkja tingsessin, skuldi hann vera borgarstjóri í Klaksvík.

Heðin Mortensen, borgarstjóri í Havn, hefur fleiri ferðir sagt, at verður hann valdur aftur til borgarstjóra, so sigur hann tingsessin frá sær.

In.fo

U17: Taptu 4-0 fyri Íslandi

Hóast íslandska liðið var stórfavorittur ímóti Føroyum, so vísti føroysku genturnar framúr hugburð og stríðsvilja, og meginpartin av dystinum var talan um ein javnan dyst.

- Um genturnar vísa sama hugburð ímóti Hvítaruslandi, so er einki at ivast í, at vit tá fara eftir sigirnum, sigur Jan Mølvað Laursen, U17-landsliðsvenjari hjá gentum, við heimasíðuna hjá Fót bóltssambandinum.

Fríggjadagin spældi føroysku U17-genturnar annan dystin í EM-undankappingini. Mótstøðuliðið hesaferð var Ísland, sum telist millum sterkastu gentulandslið í Evropa. Tískil var væntandi, at hetta fór at verða ein stór uppgáva fyri okkara gentur. Tað bleiv eisini ein stór uppgáva, men føroysku genturnar vístu framúr hugburð og innsats verður sagt úr landsliðsleguni.

Úrslitið gjørdist 4-0 til Ísland, sum var á odda við einum í steðginum. Sum heild var talan um ein javnan dyst í spæli, men í avgerandi løtum vóru tær íslenska neyvari frammanfyri føroyska málinum.

- Eg eri sera væl nøgdur við tann innsats, ið genturnar vístu, og um vit høvdu eitt sindur av hepni við okkum, so høvdu vit eisini fingið okkurt mál, møguliga fleiri, sigur Jan Mølvað Laursen, landsliðsvenjari.

Eftir dystin hevði íslendski venjarin nógv góð og rósandi orð til føroyska liðið, sum hann helt hevði ment seg nógv, bæði í spæli og kropsliga støði. Mánadagin 31. oktober klokkan 19:00 spæla okkara gentur ímóti Hvítaruslandi.

Føroyar:

1. Eyðgerð Mikkelsen (GK), 2. Rebekka E. Danielsen (13. Hanna K. Poulsen, 35'/3. Armgarð Undir Leitinum, 59'), 4. Poula Andreasen, 5. Rebekka J. Olsen, 6. Rúna Olsen, 7. Rebekka K. Olsen (17. Julia Helena Dal Henriksen, 63'), 8. Jensa K. Tórolvsdóttir, 9. Sara S. Lamhauge, 10. Julia N. Mortensen (C), 11. Mona Rasmusdóttir og 15. Sanna Jacobsen

Á bonkinum:

12. Randi á Bergi (GK), 14. Emma Hansdóttir, 16. Sólvá S. Olsen og 18. Sonja T. Dalsgaard

Venjarar:

Jan Mølvað Laursen og Bárá Skaale Klakstein

In.fo

Spæli um kroppurin vil tað

Rannvá B. Andreasen bleiv í gjár vald til ársins spælara hjá kvinnum. Hon hefur roynt tað fyrr, men leggur ikki so nógv í einstakar heiðrar.

Sermerkt fyri ársins spælara er, at hon væntaði ikki at spæla í ár vegna skaðar. Við tí í huga, so er tað flott, at hon í dag kann kalla seg ársins spælara 2016.

Hon leggur afturat, at hugurin er góður at halda áfram at spæla, men tað er bara um kroppurin loyvir tí.

In.fo

Brúktu sítt vald til at leggja trýst á

Tað skulu greiðar reglur gerast fyri, í hvussu stóran mun, løgtingslimir og borgarstjórar kunnu røkja fleiri størv.

Tað heldur Jógvan Skorheim, borgarstjóri í Klaksvík.

Ein spurningur, sum var til umrøðu á valfundi í SMS nú eitt kvøldið var um borgarstjórar skulu kunna vera løgtingslimir eisini.

Jógvan Skorheim heldur, at vit eiga at fáa greiðar reglur á økinum, sum eru galdandi fyri allar borgarstjórar. Sjálvur kom hann í ta støðu, at meirilutin í Klaksvíkar sýtti hon at røkja starvið sum løgtingsmaður, samstundis sum at hann var borgarstjóri í Klaksvík

- Eg eri kanska tann einast, sum er valdur at røkja bæði størvini, men slapp tí at onnur ikki vildu tað, staðfesti hann.

Og hann heldur, at her er ongin samanhangur í.

- Ein løgtingsmaður kann hava fult privat starv við afturat løgtingsarbeiðnum, og ein løgtingsmaður kann hava eitt hálv alment starv afturat løgtingsstarvinum.

Men tá ið talan er um ein borgarstjóra, sum verður valdur í Løgtingið, sleppur hann ikki sjálvur at gera av, um hann skal røkja bæði størvini, tí tað skulu onnur avgera fyri hann, nevniliga øll hini í býráðnum, ásannaði Jógvan Skorheim.

Heðin Zachariassen, borgarstjóri í Sunda Kommunu hevur bæði verið borgarstjóri og løgtingsmaður ísenn. Og hann duldi ikki fyri, at hann brúkti tingsessin at fáa ávirkan. Hann sigur, at tað var ímeðan hann var tingmaður, at ein skipan fekst fyri røktarheimið á Mørkini, har landið læt ein part av byggikostnaðinum í stuðuli.

Hann er vísur í, at var hann ikki í løgtinginum, var tann skipanin aldrin komin. Hetta var nevniliga fyrstu ferð, hesin figgjarleisturin varð brúktur, men síðani hevur hetta verið fyrimyndin í sambandi við aðra bygging av hesum slagi.

Hann heldur annars, at fyri kommunurnar er tað hent, at tey hava umboð í Løgtinginum. Hann sigur, at landsins myndugleikar hava tørv á pengum, og í tí sambandi er tað mangan øgiliga freistandi hjá teimum at tveita útreiðslurnar yvir á kommunurnar fyri at sleppa av við tær.

Tí er tað gott at kommunur hava umboð í Løgtinginum.

Heðin Mortensen sigur somuleiðis, at hann helt, at Tórshavnar Kommuna var for illa umboðað í Løgtinginum, og tað var orsøkin til at hann stillaði upp.

Hann segði, at eitt úrslit av tí at Tórshavnar Kommuna hevur havt umboð í Løgtinginum, er, at Tórshavnar Kommuna fekk loyvi til at byggja Tórshavnar Havn út.

- Tú mást brúka sína ávirkan í Løgtinginum til at fáa nøkur mál ígjøgnum, segði Heðin Mortensen.

Jóhan Christiansen, borgarstjóri í Eysturkommunu, heldur ikki, at vit skulu forða nøkrum í at verða vald í løgtingið.

- Tað er púra hol í høvdið at tvinga borgarstjórar úr Løgtinginum. Tað er at gera seg inn á fólkaraðið og tað er ein vandamikil gongd og tí skal veljarin sjálvur avgera, hvønn hann velur hvar, heldur hann. In.fo

---

- Knýtið Hest í Sandoyartunnilin

Í kvøld hevur Útoyggjafelagið sent miðlunum eitt alment skriv til Henrik Old, landsstýrismann, um støðuna í Hesti.

Frá 2003 til 2013 er fólkatalið í Hesti minkað við 51,2 %, altso í 10 ár, við meira enn einari helvt. Sama tíðarskeið er miðalaldurin hækkaður frá 43 til 63 ár, skrivar Útoyggjafelagið.

- Hetta er tað, sum tit, ið stjørna landinum og umsita samferðsluna, eiga at hava í huga, tá ferðaætlan og val av loysnum á ferðasambandinum út í Hest er til viðgerðar, siga tey í Útoyggjafelagnum.

- Føroyar hava ikki ráð at missa eina einastu búseting. Allar okkara 18 oyggjar definera Føroyar sum samfelag, sum mentan, og sum landafrøðiliga eind í Norðuratlantshavi. Tí kann hetta mál ikki fáa nóg mikið av umrøðu og má viðgerast í tí álvara, málið hefur.

- Ein stór orsök til at Hestur er í hesi støðu, sum tøluni vísa, skal finnast í ferðasambandinum. Hestur hefur eina ógvuliga avmarkaða ferðaætlan. Afturgongdin í tænanastuni tykist at byggja á hugburðin, at "tænanastan kann lækka fyri hvønn persón, sum flytur", skrivar Útoyggjafelagið.

Og tí heita tey á landsstýrið, um at loysa trupulleikan beinan vegin.

- Útoyggjafelagið mælir til, at samtykt verður at knýta Hest upp í Sandoyartunnilin og at eitt gott skip, ið kann taka bilar og føra farm, verður sett í sigling beinanvegin/skjótast gjørligt, saman við einari nøktandi ferðaætlan, ið tryggjar at tað ber til at ferðast tíðliga á morgni, mitt á degi og á kvøldið, til undirsjóvartunnilin verður tikin í nýtslu. Hetta er ein haldgóð loysn, ið gevur bestu fortreytir fyri framburði, skrivar Útoyggjafelagið.

In.fo

- Kennist væl at senda lottomilliónir til Føroya

Í Keysamtøkuni í Klaksvík hefur ein heppin lottospælari keypt sær seðilin við øllum sjev røttum, og hefur harvið vunnið yvir 8.5 milliónir krónur.

Men enn vita tey í Danske Spil ikki, hvør vinnari er. Sambært BT fegnast tey tó um, at stór upphædd nú kann sendast til Føroya í næstum.

- Tað er deiligt, at onkur í Føroyum vinnur. Tað er ikki so ofta, at tey vinna stórar upphæddir, sigur Marie Grabow Westergaard frá Danske Spil við bt.dk.

Víðari sigur hon, at tað sum oftast ganga nakrir dagar frá tí, at Danske Spil eftirlýsir vinnarum, inntil tey geva ljóð frá sær.

Hepni føroyingurin hefur vunnið saman við einum dana, og tí skulu báðir vinnaraseðlarnir býta 17 milliónir ímillum sín.

In.fo

Øll Streymoy leggjast saman við Havnini

Skal øll Streymoyggin verða ein kommuna?, ella skulu bara Vestmanna kommuna og Kvívíkar Kommuna upp í Tórshavnar Kommununi?

Á valfundinum, SMS skipaði fyri nú eitt kvøldið upp undir kommunuvalið um eina góða viku, varð eisini tosað um at leggja kommunur saman.

Heðin Mortensen, borgarstjóri í Havn, heldur, at kommunusamanlegging hefur verið gagnlig, síðani smáu bygdin komu upp í Tórshavnar Kommununi

- Men tað kundi verið, at Vestmanna og Kvívík komu upp í Havnina afturat, segði hann. Hann legði afturat, at tær hava áður biðið um at sleppa upp í Havnina.

Hann vísir á, at ein annar móguleiki er, at øll Streymoy verður ein kommuna, tí hon kundi skapt ein trivnað og eina menning, sum bara ein stór kommuna kann gera.

Hinvegin er borgarstjórin í Havn eisini sannførdur um, at skal Suðuroy yvirliva, skal hon verða ein kommuna.

- Tað hongur bara ikki saman, at Suðuroy er í fleiri kommunum, og tað sama ger seg galdandi fyri Sandoy, legði hann afturat.

Men ein móguleiki er eisini, at Sandoy leggur saman við Tórshavnar Kommununi. Har býr 1200 fólk og tað er lítið frægari enn tað, sum býr á Norðasta Horni, sigur borgarstjórin í Han

Rósa Samuelsen, borgarstjóri í Vága kommunu, sigur, at samanleggingin hevur gagnað teimum í Vágum.

Hóast Vágar var fleiri kommur fyrr, høvdu tey eisini eina Felagskommunu, sum var eitt samstarv, har allar kommunurnar høvdu hvør sítt umboð.

- At síggja til var tað eitt gagnligt samstarv, men sum í roynd og veru var tað ikki var annað enn ein kaffiklubbur, tí felagskommunan hevði ongan myndugleika, segði Rósa Samuelsen.

Hinvegin vísti hon á, at Sandavágs Kommuna og Miðvágs Kommuna samstarvaðu um skúlan á Giljanesi og um havnarlagið, og í tí sambandi skuldi allar avgerðir samtykkjast í báðum kommununum, og tað var ógvuliga tung mannagongd.

- Tað er nógv lættari, vissi tað var ein kommuna í Vágum og eg vóni at eisini sörvingar einaferð finna útav av leggja saman við Vága Kommununi, sigur Rósa Samuelsen.

Hinvegin heldur hon, at skal øll Streymoy verða ein kommuna, fara Vágar at detta niðurfyri.

Tí heldur hon, at ein betri loysn er, at Vestmanna, Kvívík og Vágar leggja saman í eina kommunu fyri at kunna standa sterkari ímóti Havnini.

Heðin Zachariasen, borgarstjóri heldur hinvegin, at skulu Vestmanna og Kvívík upp í Havnina, verður Streymoy kappað í helvt, og so er tað meiri natúrligt, at øll Streymoy er ein kommuna, heldur hann.
In.fo

Eg hoyri heima í Víkingi

Sølvi Vatnhamar er kosin til ársins spælarar í føroyskum fótboldi í 2016. Leirvíkingurin fegnast um heitið, tí hann er valdur av spælarum, venjarum og fólki, ið fylgja væl við í fótboldinum.

Hann hevur spælt øll árini við Víkingi síðani 2008. Undan tí spældi hann við LÍF. 30 ára gamli landsliðsmiðvallarin væntar at spæla í Víkingi nógv ár afturat.

- Eg hoyri heima í Víkingi. Um kroppurin sigur ja, so spæli eg við Víkingi nógv ár afturat, sigur Sølvi Vatnhamar, sum stórtrívist í felagnum

Hann hevur í ár skotið 14 mál, men heldur at verjan eigur stóran heiður í FM heitinum.

- Tá tú hevur eina verju, sum næstan ikki letur mál inn, so skal ikki so nógv til at vinna dystir, sigur Sølvi Vatnhamar.

Hetta er fyrstu ferð, at Sølvi Vatnhamar er kosin til ársins spælarar.

In.fo

Dýrasti haruhagi fór fyri 12.500 krónur

Vilmund Jacobsen 30.10.2016 (17:01)

Í dag eru haruhagar seldir á uppboði í Vestmanna. Upplýst verður, at Heimihagin heimari fór fyri 6.500 krónur, Heimihagin norðan fyri 8.000, Brekkurnar fyri 12.500, og Norðurnesið fór fyri 11.000 krónur.

Veðurlambið, sum eisini varð selt á uppboði í Vestmanna seinnapartin í dag, fór fyri 1.000 krónur.

Úr Vestmanna verður sagt, at Fjallið, Dalar heimari, Útihagin, Reynið og Líðin vóru ikki við á uppboðssøluni.

Fjallið og Reynið er selt frammanundan, Dalar heimari kann avtalast byrsa fyri hvønn mannin við Høgna Johansen, Útihagin er seldur eitt ár fram, og Líðin verður avtalað við Tommy í Niðristovu.

In.fo

Clinton: Hetta er óhoyrt

30.10.2016 - 15:36

Amerikanska lögmláráðið heitti á FBI um ikki at upplýsa um, at kanningarnar av Clinton vóru tiknar upp aftur

Amerikanska lögmláráðið hevði heitt á Amerikansku samveldisløgregluna, FBI, um ikki at upplýsa kongressina um, at FBI fer undir eina nýggja kanning av nýtisluni hjá Clinton av einum privatum servara til teldurbrøv, tá hon var uttanríkisráðharri.

Málið er kannað fyrr, men varð latið aftur. Men fríggjadagin kom fram, at teldurbrøv eru funnin á eini telefon hjá manninum hjá einum ráðgeva hjá Clinton, og tí verður málið latið upp aftur.

Kanningin verður ikki liðug áðrenn valið, og at upplýsa um kanningina nú, er ikki í tráð við reglurnar, sum skulu verja ímóti uppíblandan og ávirkan á eitt valúrslit, sigur amerikanska lögmláráðið.

Ovastin á FBI, James Comey, hevur handlað sjálvstøðugt, tá hann upplýsti um hetta fríggjadagin, skrivar BBC.

Men tað hevði verið villeiðandi ikki at upplýst um hetta, sigur Comey

Hillary Clinton sigur, at hetta er púra óhoyrt og uttan fordømi.

Hon heitir á FBI um at leggja allar upplýsinigar fram nú, tí málið verður ikki avgreitt áðrenn valið 8. november

Kvf.fo

Andlát

Sólrún Nielsen, fødd Thomasen, ættað úr Klaksvík, bústandi í Valby, andaðist á Måløv Hospice hósdagin 27. oktober, 65 ára gomul.
